

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

TSJC.- 0000238/2019
ORIGEN: 1000438/2018 - 00
NIG: 5300542120180002680

PARTS:

Apel·lant : A SL

Procurador : Sra. AHD

Advocat : Sra. MBT

Apel·lat : B, SA

Procurador : Sr. ACR

Advocat : Sra. MJMP

SENTÈNCIA 064-2020

COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL:

President : Sr. VINCENT ANIÈRE

Magistrats: Sr. CARLES CRUZ MORATONES

Sr. JAUME TOR PORTA

Andorra la Vella, el 23 de juny del 2020.

En nom del Poble Andorrà.-

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra ha vist el recurs d'apel·lació a les actuacions més amunt referenciades.

En la tramitació d'aquestes actuacions han estat observades les prescripcions legals, i ha estat ponent el magistrat **Sr. JAUME TOR PORTA**, el qual expressa el parer del Tribunal.

ANTECEDENTS DE FET

PRIMER.- Per escrit del 19-11-2018, la representació processal de la societat B, SA articulava demanda contra la societat A, SL interessant la condemna d'aquesta darrera a satisfer la suma de 1.642.957,82.- € més els interessos legals corresponents a comptar de la data de venciment de cada factura o subsidiàriament de la contesta a la demanda i a pagar la totalitat de les costes judicials ocasionades incloent-hi els honoraris d'advocat, procurador i taxes judicials a acreditar en període d'execució de Sentència.

SEGON.- Cap representant de la societat demandada compareixia a escoltar la demanda malgrat haver estat degudament citada, essent declarada en rebel·lia processal per Aute de 10-12-2018.

TERCER.- Una volta practicades les proves considerades pertinents i evacuada la fase de conclusions, en data 26-2-2019 requeria Sentència amb la següent part dispositiva:

"Estimar en la seva totalitat la demanda formulada per la mercantil B, SA -B- contra la societat A, SL, condemnant-la a satisfer a la primera la quantitat total d'UN MILIÓ SIS-CENTS QUARANTA-DOS MIL NOU-CENTS CINQUANTA-SET EUROS I VUITANTA CÈNTIMS D'EURO (1.642.957,80 €), que serà augmentada dels interessos legals escaients a partir de la data fixada per la contesta a la demanda (10.12.2018), juntament amb la imposició de les costes processals, inclosos honoraris d'advocat i de procurador".

QUART.- Contra aquesta resolució s'alça la representació processal de la societat A, SL i mitjançant escrit de conclusions de 4-9-2019, sol·licita la seva revocació parcial en relació al pronunciament assolit quant als interessos i les costes judicials.

La representació processal de la societat B, SA interessa, pel contrari, la confirmació íntegra de la Sentència recorreguda, imposant-se a la part recurrent el pagament de les costes ocasionades en aquesta alçada.

CINQUÈ.- Les parts han renunciat al tràmit de vista oral.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- En aquesta alçada s'admet que la societat A, SL ostenta un deute front B, SA a alçada de l'import d'1.642.957,80.- € i que és fruit de l'impagament de factures diverses generades entre els mesos d'agost de 2017 a setembre del 2018.

La Sentència dictada per l'Òrgan judicial d'instància condemna la societat recurrent a satisfer la suma indicada, incrementada dels interessos legals a comptar de la contesta a la demanda i a satisfer les costes judicials ocasionades.

I és contra aquests dos darrers pronunciaments que s'alça la societat A, S.L amb fonament als motius de greuge que seguidament s'indiquen.

SEGON.- Sosté que l'impagament de les factures obeïa a l'embargament de tots els seus actius decidit per la Batllia (entre els quals els comptes de la societat) i a la decisió de l'administrador judicial nomenat de no pagar-les malgrat tenir-ne coneixement. Argumenta que en aquesta eventualitat l'impagament de les factures, obeïa a un supòsit de força major de tal manera que comportava, al seu criteri, que no hagués de satisfer ni els interessos reclamats ni les costes judicials ocasionades.

TERCER.- A comptar del lliurament de la mercaderia encarregada per la mercantil demandant, la mercantil recurrent assumia l'obligació essencial de pagar la contraprestació associada en diners en les modalitats de pagament pactades, sense que l'embargament dels seus actius o la negativa de l'administrador judicial a l'hora de pagar les factures corresponents, suposin una causa d'extinció d'aquesta obligació essencial assumida front a tercers de bona fe. En aquest sentit, especialment il·lustrativa resulta la Sentència dictada pel Tribunal Superior de la Mitra de 1-7-1985 (recull 107) en que es destacava que *“(···) la moneda constitueix una cosa genèrica, de la qual es predica el principi “genus non perit”, per la qual cosa no és possible invocar, com a causa d'extinció de l'obligació de pagar, l'existència de força major representada per la manca de diners dels deutors, ni tampoc (···) li es permès al Tribunal imposar generositat amb càrrec a patrimonis aliens no obligats jurídicament a suportar-les amb violació d'allò que s'ha pactat, la qual cosa ha d'ésser íntegra i puntualment acomplert, puix que tota prestació cal executar-la puntual, íntegra i exactament (Digest 12, 1, 2, 1 i Digest 12, 1, 3)”*.

En no poder considerar extingida l'obligació de pagament, i en no haver-se alliberat de la seva obligació en el termini corresponent per a fer-ho, la societat deutora incorria clarament en mora.

La noció dels interessos en els supòsits de mora en el pagament ha estat extensament tractada per aquesta Sala. Especialment il·lustrativa resulta la Sentència de 14-10-2005 (TSJC-56/05) -a la que també es remet la Sentència de 26-6-2018, TSJC-86/2018- indicant-se: *“(···)la situació de morositat comporta l'obligació de pagar interessos, d'acord amb el que disposa el Digest 22,1,32,2 quan afirma in bonae fidei contractibus ex morae usurae debentur , obligació que en moltes ocasions sols sorgeix quan s'ha contestat la demanda, d'acord amb el principi lite contestata usurae currunt, que es recull tant al Digest 22,1,35 com al Codi 6,47,2, ja que, si no s'ha interpel·lat al deutor anteriorment, a partir d'aquell moment no sols s'ha d'entendre que se li ha fet el preceptiu requeriment, sinó que l'obligat s'ha negat a complir. No obstant, tampoc sorgirà*

l'obligació de pagar interessos a partir de la contesta a la demanda si la quantitat reclamada no era encara líquida en el moment de presentar-la, sinó que llavors caldrà esperar a la fermesa de la sentència per que corrin els interessos, com destaca la Sentència del TSJA 15 de febrer del 1996.

No obstant, la jurisprudència dels Tribunals andorrans s'ha decantat per entendre que la situació de mora del deutor i l'obligació de pagar interessos legals a partir d'aquell moment apareix també quan el deutor ha estat requerit de manera fefaent per tal que compleixi i no ho ha fa. En aquest sentit de manera clara i explícita la Sentència del TSM de 15 de desembre del 1986 destaca al seu segon considerant que la norma del Digest 22,1,35 s'aplica a les Valls d'Andorra "excepte en el cas de què el deutor hagués estat interpel·lat amb requeriment exprés que s'acrediti, però per quantitat líquida i determinada que sigui efectivament aquella mateixa que posteriorment en el plet resulti condemnat a pagar". Implícitament també admet aquest criteri la STSJA de 22 de gener de 1998, que considera que en aquell cas els interessos s'havien de pagar a partir de la contesta a la demanda i no des del moment en que va resultar danyat el vehicle, perquè la quantitat a pagar era il·líquida abans d'aquell moment i el Comú no tenia coneixement dels fets que van donar lloc a la reclamació amb anterioritat al litigi, admetent per tant en cas contrari no seria així. De fet el que destaca la jurisprudència és que allò essencial perquè sorgeixi l'obligació de pagar interessos és que s'acrediti l'existència d'una reclamació al deutor d'un deute ja exigible i líquid per tal que aquest conegui la voluntat del creditor. Com afirma el Digest 50,17,88 nulla intelligitur mora ibi fieri ubi nulla petitio est , és a dir no hi ha mora mentre no hi ha petició sense que es requereixi que sigui judicial, perquè és a partir d'aquell moment què el deutor coneix que ha de complir i si no ho fa perjudica al creditor. Pel contrari, no hi ha mora, ni la quantitat deguda merita interessos, si no hi ha reclamació perquè el deutor pot no ser conscient del deute , com també posa de relleu el Digest 50,17,99 non potest improbus videri qui ignorat quantum solvere debeat, tesi que es posa de relleu també a la STSJA de 16 d'octubre del 1997, que, encara que en un supòsit diferent, entén que els interessos legals s'havien de pagar des de la data del peritatge dels danys ocasionats a un vehicle en ocasió d'un sinistre en el qual va tenir la oportunitat de participar el defenent, ja que a partir d'aquell moment aquest "coneixia, o hauria pogut conèixer si hagués actuat amb la diligència exigible, la quantitat que havia de pagar com a conseqüència del sinistre que havia sofert el vehicle de l'agent". Davant d'aquesta conclusió no es pot argumentar que en aquest cas la part agent hagi retardat abusivament la seva demanda de justícia per tal

d'incrementar els interessos, perquè sent líquida la quantitat reclamada ha estat la desídia del deutor a l'hora de pagar el que devia la responsable d'aquest increment".

En aquest context la decisió de la instància d'imposar els interessos legals a la deutora a comptar de la contesta a la demanda en mèrits de la regla "lite contestata usurae currunt", resultava perfectament ajustada a dret i a les circumstàncies concurrents, i el primer motiu del recurs es veurà abocat a fracassar.

QUART.- Pel que es refereix a les costes, recordarem la doctrina assentada de la Sala en aquest àmbit i que es concreta particularment en la Sentència de 5-2-15, rotlle 244/14 en que es sosté : "... la condemna en costes és "un dret que estableix la resolució judicial a favor de la part litigant que ha obtingut un resultat favorable..." (TSJC 22-06-2000 nº 1392). En aquesta òptica, el que resisteix a una demanda fefaent i fonamentada en dret ha de suportar el pagament de les costes processals per tal, finalment, d'assegurar un reconeixement complert i efectiu del dret del vencedor.

Així, és conegut que en el dret andorrà, la imposició de costes no es regeix pel criteri subjectiu de la temeritat sinó per l'objectiu del venciment. No és precisa la temeritat per a la imposició de costes, és suficient el venciment perquè sigui preceptiva la imposició, tret que circumstàncies especials permetin al Tribunal fer ús de les facultats d'excepció que li confereix la NOVEL.LA 82 Capítol 10. Tanmateix, la mala fe i la temeritat poden actuar com argument de reforç de la condemna en costes.

Aquesta imputació de les costes no es fa de manera mecànica, sinó que el fet de considerar si s'ha estimat substancialment o no una demanda és una decisió que pren l'òrgan jurisdiccional en funció de les circumstàncies del cas.

Entre altres criteris, també s'ha de valorar la conducta prèvia de les parts i en particular la del defenent.

Al respecte, el criteri cabdal i subjacent és de determinar si l'agent es va trobar obligat a litigar en raó de l'actitud del defenent. També s'ha de valorar si l'oposició del defenent era justificada o si al contrari la seva actitud es pot titllar de passiva, obstructiva, o fins i tot de temerària o de mala fe.

És des d'aquesta òptica que l'existència d'un requeriment previ a l'acció judicial té

una gran importància, tota vegada que permet oferir al deutor, un cop plenament informat del crèdit reclamat, de liquidar el seu deute per tal d'evitar un procés judicial.

Fins i tot, és doctrina constant d'aquesta Sala que, per regla general, no procedeix efectuar especial condemna en costes quan el defenent s'aplana i no ha estat objecte d'un requeriment extrajudicial previ.

És també en la mateixa lògica que es considera que si es desestimen en part les pretensions de l'agent, s'està necessàriament reconeixent el dret del defenent a oposar-se al seu requeriment.”

En el supòsit examinat cap circumstància concorre que permeti desplaçar la regla general: la reclamació de la societat demandant ha estat íntegrament estimada i el crèdit reclamat en aquesta alçada ha resultat expressament reconegut per la pròpia societat deutora. Afegirem que la societat demandant acredita haver requerit extrajudicialment de pagament a l'administrador judicial de la societat deutora sense que aquesta iniciativa li permetés obtenir satisfacció als seus legítims interessos veient-se en aquesta eventualitat abocada a instar el present procediment judicial.

També aquest motiu del recurs haurà per tant de ser rebutjat.

CINQUÈ.- En atenció a tot l'exposat escaurà desestimar íntegrament el recurs articulat tot i confirmant-se la Sentència dictada pel Tribunal de Batlles en tots els seus encertats pronunciaments.

SISÈ.- La desestimació del recurs articulat comporta, en mèrits del principi del venciment objectiu, que les costes ocasionades en aquesta alçada siguin imposades a la part recurrent, amb el benentès que aquestes inclouran els honoraris d'advocat i de procurador de la part apel·lada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, ha pres la següent

DECISIÓ

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació articulat per la representació processal de la societat A, SL contra la Sentència dictada en data 26-2-2019 que confirmem íntegrament, imposant a la part recurrent les costes ocasionades en aquesta alçada, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador de la part apel·lada.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-